Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | V srédo 17. listopada 1847. | List 46.

Grôbni napisi.

Grôbe na vernih duš dan obiskovaje sim zadel na marsikteri gròb, kjer so verliga možá ali častí vredno ženo pokopali; — ginjeniga serca sim si solzo iz očí obrisal in grôbni napis prebravši gomílo zapustil. Iz pokopališa domú gredé in premišljevaje nečimernost svetá, so se mi izcimili v glavi naslednji grôbni napisi, ki — čeravno smešni — bi za marsikteriga vunder utegnili resnični biti.

Lenuhu.

V pokoju tukej spí;
Tud živ ni delal prekucíj.

Lažnjivcu.

Tujc! verjêm', kar govorim:
„Tukej v grobu vés ležím."

Bahaču.

Kdo spí tukej, s čim je ongavil?
Pred boš vóhal, kakor bral.

Rogovilarju.

Bukve piše, dolg natveza;
Pa v poslednjim le — je peza.

Goljufu.

Škoda! škoda! — Smôk leží pri letim vogli;
Škoda! — ne: „leží" — „visí" bi rêči mógli.

Sebigrabiču.

Rumenjake in križake
Skupej grabil, k sebi vabil:
Kùp nikdár dost vêlik ni;
Kùp zdaj reveža tiší.

Mojstru-skazu.

Per teb' je mnoga spodletéla;
Smert te vender je zadéla.

Pravdar-skazu.

Speljal mnoge s' na rešeto;
Smert stopila t' je na peto.

Podkupovavcu.

Z mošnjó povsod si splazil se, Màrcina!
Al nisi tud za smert imel cekína?

Korist vèrbe pri kmetijstvu.

Vèrba skorej povsod rada raste, poleg potokov in rek, kakor tudi na verhu planín, in je že zató veliko vredna, kér se brez vse postrežbe in vsiga obdelovanja dobro obnaša, in kmetovavcam marsikak dobiček prinese. Kér se nam pa pozdeva, de kmetovavci vèrb po njih vrednosti ne obrajtajo, jim hočemo koristne lastnosti vèrb na dalje razložiti.

1. Vèrbe nam dajo derv za kurjavo; akoravno njih les za kurjavo nima posebne vrednosti, vender v tacih krajih, kjer jim druzih dèrv primanjkuje, veliko pomagati zamore. Kér vèrba povsod in neizrečeno hitro raste, si lahko tam, kjer jo pogostama sadé, marsikter goldinar za kurjavo prihranijo, kteriga bi sicer mogli za derva dati. Kjer je cena derv poskočila, prinese oral zemlje, ki je z verbami zasajen, več dobička, kakor oral visociga gojzda, zató kér zavoljo nagle rasti čez léto veliko več derv donese, kot drugo gojzdno drevje. Ni tedej pràv ne, de kmetovavci ali pa cele sosésske prostorne močirne kraje, bregóve in prode poleg potokov in peskaste kraje bolj pridno z vèrbami ne obsadé.

2. Vèrbe dajo dobro protje, s kterim se verti in polje gradé. Zasadijo se v ta namen po redu vèrbove véje v zemljo. Kader se pa dobro obrastejo in velike postanejo, se oklestijo, v butare povežejo in za kurjavo porabijo. Kdor hoče vèrbov plot imeti, naj vzame za to delo močnih véj tacih vèrb, ki niso bile kake 4 ali 5 lét porezane; naj jih posadí v močirni zemlji po čevlji globoko, v pešeni zemlji pa še kake 3 palce globokeje; ravno toliko pa naj iz zemlje molíjo. Boljši jih je v jeseni kot spomladi saditi. Iz tacih količev postanejo kmalo močne drevesa, ktere se dajo za razne rečí porabiti. Stara skušnja je, de, če mlado vèrbo izruješ in jo z gornjim koncam zopet v zemljo pokoplješ, kmalo rasti začne; korenine se spreobernejo v véje, véje pa v korenine.

3. Vèrbe so dobra bramba zoper povodnji, in de se zemlja ne vdira. Tam, kjer povodnji pógostama nastopajo, se vèrbe zoperstavljajo s svojimi véjami sili valov; s korenínami pa varjejo, de se bregóvi ne podirajo in polja ne potopujejo. Lahko bi se polje dostikrat povodinj obvarovalo, če bi se le poleg bregov več verst vèrb zasadilo, med nje pa odrezane véje v butare ali fašine položile, ktere se sčasama takó zarastejo, de

bojo kakor močán jez marsikteri povodnji v okom stale.

4. Vèrbe varjejo, de se vodé in potoki preveč ne širijo, in za to rabo je nar boljši, de se verbovci okoli vod in potokov zasadé.

5. Če so travniki in pašniki z vèrbami zasajeni, jih suša nikoli takó ne požgè, kakor druge pašnike, in živina dobí na njih več pâše in v hudi vročini je sonce takó hudó ne pripéka.

6. Po zasajenih vèrbah se dajo mlake, močirni in mokri travniki osušiti. Natora nam sama to spričuje, kér vidimo na močirnih krajih pràv pogostama vèrbovce ali protje rasti.

7. Vèrbe uterdijo s svojimi gostimi korenínami tudi peskasto zemljo. Za to rabo je nar pripravniši tista vèrba, ki se pešeni vèrbovec (Sandweide, salix arenaria) imenuje.

(Konec sledi.)

Nova znajdba.

Na Borneoškim otoku iztočne Indije v Azíi raste neko drevó, kteriga Indijanci pêrča (percha) imenujejo in iz kteriga neka smôla teče, kteri se po indijansko guta pêrča (gutta percha, to je, perčna smôla) pravi in ktera ima to lastnost, de se na zraku uterdi, v gorki vodi omehčá, de je gibčna kot vosek, potem se pa zopet kakor les uterdi. Angleži so pervi poskusili to drevesno smôlo, ki je na videz trohljivimu lesu podobna, za mnoge izdelke porabiti, kakor še zdej gumilastik rabijo. Prednost pêrčne smôle pred gumilastikam pa je ta, de gumilastik sam na sebi nikdar takó terd ne postane kakor pêrčna smôla, ktera ohlajena je terda kot les; v gorki vodi pa postane mehka kot vosek. Kar človek le hoče, lahko iz nje naredí. Mnogi obertniki jo obračajo za mnoge izdelke, in v Londonu že tudi zidarji delajo umetne zidarske kinče ali lepotíje iz nje.

Nar veči koristnost pa ima guta pêrča za zdravnike in posebno za ranocelnike, kteri pri tacih bolnikih, ki so si roko ali nogo zlomíli, ne bojo več potrebovali okornih lesenih ali plehastih šín, ampak jim bojo zlomljeni ud z guto pêrčo v podobi pripravnih šinic oklenili, ki se vsakimu udu pripravno prileže in ga v pravi legi obderží. Če je kost nad kolenam zlomljena, ni nobena druga reč zató takó pripravna, kakor guta perča. Vsak ranocelnik si iz nje naredí, kar si koli hoče, in brez vse druge priprave; samo z gorko vodó. En funt gute pêrče ima za mnoge potrebe ranocelnik čez in čez zadosti; en funt pa veljá na Dunaji 5 dvajsetic. (Bei Wilchelm Franc, Droguist zum goldenen Fassel in Wien). Dr. Kurter so nam poterdili koristnost gute pêrče.

Beli Krajnci
unkraj hribov Gorjancov in Kočevarjev ob reki Kólpi od Metlike do Osilnice.

(Konec.)

Berž ko se nevésta zjutrej zbudí, vzame v roke metlo, in gré hišo pometat; svekérva pa ji nadlego dela, kér ji pometeni prostor zopet s smetmí nastelje in ji tako dolgo časa zabavlja, češ, de se ima pri novi hiši poterpežljivosti vaditi. Po kosilu se zbirajo svatje in vsa žennova rodovina v kolo z nevésto vred, poskusiti, kakiga hoda de je nevésta. To se vselej godí na prostoru pred hišo, in sneg, če je še takó debel, se razkidati mora. Na koncu pira (svatve), ki se navadno v torek zvečer začne in do petka ali sabote traje (terpí), razreže starašina kolač, ki se je z nevésto prinesel in je tudi v novim domu nad mladim param visel, na dva komada (kosa): ena polovíca se med svate razdelí, drugo pa nevésta dobí, de jo v nedeljo med svoje razdá. — Piri se večidel pred pustam, redkokrat ob drugih dobah praznujejo. —

Merliči se tukaj na pogreb spremljujejo z velikim žalovanjem. Cela vas se večkrat zbere na sprevod mertviga, ako je bil v življenji v časti. Ne najét, ampak radovoljno gré ženski spol za takim merličem in narekuje za njim, to je: na glas jokaje vse njegove dobre dela prešteje. Tù se ne pôje nobena pesmica, ampak kar ktera vé od njega, to tako sostavlja in na take besede vdark deva, de se vezano izgovarja, včasi tudi ne. De bo vender bravec zapopadek od tega imel, naznanim upitje zakonske žene za svojim možem:

Prelepi moj mili mož! komu si me izročil?
Zlato moje dobro! zakaj si me zapustil? i. t. d.

Pojédine, na ktere se povabijo pogrebniki in varovnice se še zmiram dajejo, tode kadar kdo primore, nekterikrat tudi ob létu, večidel v jeseni. Na takih pojedinah mora biti 9 jestvin (jedíl); kadar se po tri sklede izpraznijo, se za mertviga moli. Taka pojedina se kármina imenuje. —

Véra v copernije je pri mladih pešati jéla; véra v prikazovanje mertvih v uroke je še zmiram živa. Topljenike (vtonjene) na trebušice zakopajo; mislijo, de bi, ko bi ga takó kot drugej zakopali, hudo vreme navaljevalo. Tudi se veruje, de se ne skolého (ozdravi), kdor v torek ali v petek zbolí; de zveličan ne bo, kdor od strelje vdarjen, ali od kače pičen umerje. —

Za bolezni imajo mnoge, tudi nektere spretne zdravila. Ako se kdo nevarno prehladí, ga precej banjajo, to je: v kad se kropa vlije in razbeljeni kamni se vanj denejo, po tem se bolnik noter na majhin stolčik vsede, od zgorej ga pa z rjuho pokrijejo, takó de sopár vanj živo bije. Spotivši se ko miš, stopi iz kačice, se preobleče in v posteljo vleže. Ako kdo vred dobí, se vleže na herbet v posteljo, take ženice ga z maslam izpod reber namažejo in z napek obernjenima rokama terejo in po tem mu blek denejo; to se pravi gaziti. De pa tukej, kakor tudi drugod ljudjé v terdovratnih boleznih, opustivši razumniga in vredniga zdravnika, k živoderjem se obračajo, to mi v glavo ne gré; kakó bo slepár, ki ne zná druziga, ko konja iz kože devati, toliko ali pa še več vedil ko prebrisani možjé, ki vse svoje močí v dosego te znanosti obračajo, človeško natoro na tanjko poznajo in véjo, kakó in s kakimi pomočki so prebrisani zdravniki od začetka te umetnosti do zdej ljudém pomagali?! Zakaj je pripušeno takim sleparjem varati (goljufati) bedake? Zgodilo se je, de je tukej neka ženska zbolela; šla je k sleparju, ki tukej sloví, in je pri njem ostala, de ji je neke rože in korenine na žile deval; in to siroto, ki je sèm peš šla, so nazaj vso sključeno na rokah in nogah pripeljali. O kmetje, varite se slepárjev, varite se živoderjev!

Opravo (obleko) si Beli Krajnci domá naredé. Ovčjo volno žene domá pozimi izpredejo, dajo v tkajo in v stope; ravno takó tudi predivo spredejo domá. Vsak gospodár zna skorej postolje (čevlje) šivati. —

Čednosti téh ljudí so: gostoljubnost, prijaznost, zadovoljnost in pokoršina do poglavarjev; mane (napake) so: kletve, ki so unim v Novicah naznanjenim kot groš grošu enake, nezmérnost in pa nevošljivost. —

Njih pregovori so: Dan se iza rana lovi; komu se je molit, s tem se ni borit; od nebojana je draga postrana (kdor na moči sloví, večkrat iztepen v dragi obleži); ki ne vaga, nema blága; brez skrivalca ni kralca; nepovabljenimu gostu se stolac za vrata stavi; kar mačka rodí, rado miši loví; delaj, ko da boš vavek živel, môli, ko da boš vale umerl; koliko vran belih, toliko mačeh dobrih; zna več, ko hruške pêč

(coprat); kadar mačka spí, lonec pokri; sita vrana lačni nerazme; tèrn se iza mlada špiči.

J. Kobe. *)

Krajnskim lenúham in potepúham je postelja postlana!

(Dalje.)

Kolikor jim po jedi časa ostane, noter do pol ene, se smejo pokórjenci poredama na vert peljati, de se pod milim nebam oddáhnejo in spréhoditi zamorejo.

O polene se zopet delo začne in terpí do polpetih; zdaj dobijo pokórjenci drugi kruh in večerjo, za ktero imajo pol ure časa, potem gré delo neprenehama do polosmih, in sicer pozimi pri luči.

Tisti pokórjenci, kteri so za keršanski nauk in za šolo sploh naménjeni, prejenjajo po versti od poldesetih do enajstih delati. Šolo imajo v imenovanih urah trikrat v tédnu hišni gospod duhoven v posebni za to odločeni stanici. Keršanski nauk učijo vsako nedeljo in vsak praznik pred poldnem od 10. do 11. ure po službi božji možke, popoldne od ene do dvéh pa ženske.

V vsaki stanici skerbí vedno eden od gospoda oskerbnika posebej za to postavljen pokorjenc za natanjčno spolnovanje zapovedaniga hišniga reda. Ta s pohlevnim, pametnim opominjevanjem svoje tovarše spodbada; jim večerno molitev naprej móli in tiste na znanje da, ki se nespodobno zaderžijo; tudi zjutraj, pred jedjó in po jédi s spodobno pobožnostjo klečé naprej móli, vselej pod križanim Kristusam, kteri v vsaki stanici visi. Ravno takó jim tudi vsako nedéljo hišni red in iz zató odločenih pobožnih bukev kaj naprej bere.

Po ravno tem dnévnim redu se je sicer tudi ob nedéljah in praznikih ravnati; samo ne dela se ob tacih dnevih in vstane se take dní eno uro pozneje kakor v delavnikih.

Take dni ima delovodja pokórjence podučevati, kar zaznamovanja njih opravil in izdelovanje njih muštrov vtiče.

De čas, ki pokorjencam pred predpoldanjo službo božjo ostaja, dobro obernejo, jim je sprehajanje v vertu, nekterim skup in nekterim skup, pripušeno; ako bi pa to zavoljo gerdiga vreména nemogoče bilo, nej se v pobožnosti vadijo, in pripušene bukve berejo, de jim čas mine; to nej se tudi zgodí, kadar je drug klas pokorjencov na dvoríšu.

Po končani popoldanji službi božji svoj drugi kruh in večerjo dobijo, za ktero imajo pol ure časa; kar je še časa, se sme za drugi sprehod v vertu oberniti; pozimi pa ali v gerdim vreménu nej se ta čas v pobožnosti in v branji pripušenih bukev vadijo.

Kazni, ktere se nakloniti smejo, so: 1) Opominjevanje in okréganje na skrivnim. 2) Opominjevanje in okréganje od druzih pokorjencov. 3) Prepoved v vertu se sprehajati. 4) Težji délo. 5) Prikrájšan živež. 6) Vklenitev z železjem nepokójniga ali silno prepérniga pokorjenca pri delu, po okoljšinah tudi nekoliko proč od druzih tovaršev. 7) Post ob kruhu in ob vodi. 8) Zaprenje v jéčo na samim, po okoljstavah sključeno v železji. 9) Tepenje s šibami ali s palico, in sicer po okoljstavah ali na skrivnim ali pa od druzih pokorjencov. 10) Prestavljenje iz boljšiga v slabši klas.

(Konec sledí.)

Gospod Ignaci Knobleher, misijonár v Afriki.

Obljubili smo svojim bravcam od časa do časa v Novicah od misijonarskiga popotovanja našiga častitiga rojaka v Afriki kaj povedati, in veselí nas, de zamoremo to obljubo zdej spolniti, kér so nam Visoki Gospod poslednji dopis od 25. kimovca, ki so ga od gosp. Knobleherja iz Kajra (Kairo) prejeli, v Novicah natisniti blagovolili. Damo ga nekoliko okrajšaniga, kakor je za naše bravce nar bolj práv, povémo jim pa tudi, de misijonarsko popotovanje, od kteriga bomo tù govorili, je take imenitnosti, de so tudi Augsburške občne Novice od njega govorile, rekoč: „Družba, ki se bo zadnje dni kimovca na pot v Afriko podala, je bojè nar veči in nar popolniši izmed vsih, ki so dozdej nevarno pot v te kraje nastopíle. Ta družba obstojí iz 8 Evropejcov, med kterimi je 5 duhovnov, ki grejo v te kraje sveto katoljško véro pridigovat. Če bojo môgli takó delječ priti, kakor so se namenili, bojo lahko rêkli, de takó delječ še nobena Evropejska družba ni prišla.“

Poslušajmo tedaj, kaj gosp. Knobleher od svojiga dosedanjiga in prihodnjiga popotovanja v Afriki pišejo:

„Težkiga serca sim od prebivavcov Libanona slovó vzél, ko sim se na pot v sveto deželo podal. Pa moje peró ni v stanú miloveselih občutkov popisati, ki so moje serce ganili, ko sim pervič na sveto deželo stopil. Cveteči verti Jafe, v svetim pismu tolikrat spomnjena velika Saronska planjava v bogati rodovitnosti, revne oljske goríce v Judeji, pervi pogled Jeruzalemskiga mesta, Božji grob, hrib Kalavarije, pot skoz krasno kakor s cvetlicami obsejano dolíno Jozafat v mesto Jeriho, k reki Jordanu in mertvaškimu morju, v Betlehem in v mnoge druge kraje, kjer je naš Izveličar živil in kjer ima vsako mestice svojo veliko pomembo: kdo zamore vse to vredno popisati! Cele bukve so za tak popís še vselej premajhne.“

„Ko sim se ravno z svojima tovaršama, gospodam P. Ryllotam in A. Vinkotam nar bolj veselil, de bojo naš visoko častitljivi škof Kasolani v Aleksandrijo prišli in de se bomo potem od tod dalje v Afriko podali, sveto véro pridigovat, nam je bilo oznanjeno, de ne bomo môgli zaželjene poti nastopiti, in de so se častitljivi škof clo svojiga vikarjata odpovedali, kér se toliko zaderžkov temu naménu zoperstavlja. To oznanilo nam je prizadjalo neizrečeno žalost“.

„Več tednov je preteklo, de nismo vedli, kaj de bo z nami. Milostljiviga Bogá smo prosili, de naj bi dodelil, de bi se z njegovo pomočjo vsi zaderžki premagali in — uslišana je bila naša prošnja! Iz Rima smo dobili od svetiga zbora pismo, de so gosp. P. Ryllo namesti gospoda Kasolanita izvoljeni vikár, de naj se hitro vse poskerbí, kar je za namenjeno pot potrebniga in de naj potem berž v sercé Afrike odrinemo. —

(Konec sledí.)

Slovensko slovstvo.

„Drobtince za novo léto 1847“.

(Dalje.)

Po tem vvodu grémo posamesne sostavke letašnjih „Drobtinc“ pregledat.

Lepa pesmica „Drobtinc posvečenje sv. Maksimiljanu Celskimu rojaku“ na licu letašnjih Drobtinc stojí, od našiga izverstniga slovenskiga pesnika gosp. Lukata Jerana zložena, ktera se zamoře ne le zavoljo pesniške vrednosti, temuč tudi zavoljo v nji vladajočiga pobožniga duha nar lepšim duhovnim pesmam primeriti.

Po pesmici nastopi pervi razdelk „Drobtinc“ pod nadslovam „Stare resnice v novi obleki“. Ta odstavek je po naši misli nar krepkejši zerno vsih „Drobtinc“, naj gledamo zapopadek, ali pa speljanje in obleko. Beseda je zložna in slehernimu umévna; zlog gladko têče; nauki so s pripravnimi izgledi spremljani, poljudno pa vunder učeno, vsednje in visoko, prosto in priserčno,

*) Častitiga gosp. pisatelja prosimo nam večkrat za Novice kaj poslati. Taki spiski so od več straní Novicam pristojni.

Vredništvo.

brez umetníje pred očí stavljeni in vunder nar veči umetníja, — pràv po Kristusovo.

Drugi razdelk obseže „Prigodbe žalostne in vesele“. Tù beremo življenjopise dveh slavnih duhovnikov Lavantinske škofije gosp. G. Pevca in J. Miklava, in pa vsem Slovencam ljubiga Matija Ahacelna, kteriga imé hvaležna Slovenja nikdar pozabila ne bo. Že zavoljo tega samiga življenjopisa bi si mogel vsak domorodec létašnje „Drobtince“ omisliti in si jih dobro shraniti v spomin — Slovencov imenitniga rojaka in njih iskreniga prijatla! — Tudi vse druge prigodbe tega razdelka so dobro izvoljene bravcam v poduk in kratek čas. Spisi „Atila“, „Rudolf grof Habsburški“, „Peter Scapari“ podajo bravcam v prijetni besedi kos zgodovíne; „Martinez tihotapec“ pa izverstne nauke za mlade in stare, ki v ti prigodbi vidijo, de le poštenost obveljá. (Škoda de se je pri natisu tega sostavka pogrešek primeril, de nismo cele prigodbe dobili, kar pa bodo prihodnje „Drobtince“ popravile). V sostavku „novi zvonovi v stari Vušenici“ beremo za vsaciga človeka zanimivo popisovanje, kakó so se zvonovi začeli, in lepo lepo razlaganje: kaj nam zvonovi pojó. Priložena je temu sostavku „Zvonov pesem“, poslovenjena po Šillerji že pred 20 leti od Njih Milosti, sedanjiga Lavantinskiga kneza in škofa gosp. gosp. Slomšeka, „ko so še duhovski pastir po Štajarskih gorícah vesele pesmi po domače peli.“ V vsaki verstici se vidi, de Visoki pesnik so namen imeli in ga tudi dosegli, slavno nemško pesem nežno, poljudno in tudi prostimu bravcu umevno posloveniti, torej se tudi niso povsod natanjko izvirniga dela deržali, temuč sèmtertje od njega odstopili. Oni Sami pravijo, de nočejo, de bi se Njih pesem s pesmijo gosp. Koseskiga primerjevala, ki, natanjko po Šillerji zložena, sloví s svojim visokim pesniškim duham in umetno izvoljeno obleko. — Velike vrednosti so tudi nauki in razjasníla, na priličnih krajih poslovenjeni pesmi pridjane.

(Konec sledi)

V slovenskih rečéh.

(Od poslovenjene „Device orleanske“ našiga Koseskiga) so začéli nemški časopisi veliko govoriti. Nar vredniši Dunajski časopis (Sonntagsblätter) oznani še clo v 36. listu, de je „devica“ že na svitlo prišla, pa Koseskiga tudi imenuje Kaseskisu, rekoč: „Schillers Jungfrau von Orleans ist eben vom Herrn Kaseskisu in slovenischer Uebersetzung erschienen. Dieser erste derartige Versuch soll eine treffliche Arbeit sein. Es scheint fast, als ob der an seltsamer Wort- und Satzbildung reiche Schiller eher den slavischen Mundarten, als den romanischen gerecht gemacht werden könne; wenigstens sind die italienischen und französischen Uebersetzungen, die wir bisher von seinen Werken besitzen, selbst Maffei nicht ausgenommen, weit hinter der Vollkommenheit zurück.“ — Temu oznanilu odgovorimo: de je gosp. Koseski zares to veliko delo dokončal, tode na svitlo dozdaj še ni prišlo. Kar nam je bilo dovoljeno v tem brati, nas je zopet prepričalo, de je Koseski — vès slovenski Šiller. Enak Šillerju v čistosti misel in v kreposti jezika so ravno njemu vse lastnosti od nebés podarjene, Slovence soznaniti z nar čistejšim, pervim nemškim pesnikam. Pràv ljubo nam je tedej, de večkrat od njega tudi v nemških časopisih beremo, samo to prosimo, de naj ga pišejo kakor se imenuje — Koseski!

Vesélo slovensko gibanje.

Učiliše za slovenski jezik v Gorici je od našiga presvitliga Cesarja dovoljeno.

Gosp. Javornikovo razlaganje svetiga pisma bo ob kratkim v natis prišlo.

Tudi od gosp. Robidata imamo knjižico za mladóst spisano pričakovati.

Obljubljene so nam od gosp. Majerja „pravila kako izobrazevati ilirsko narečje in v obče slavenski jezik“.

Gosp. Muršec v Gradcu je po slovensko na svitlo dal slovnico slovensko.

Drobtince za novo leto 1848 so že v natisu.

Ravno takó tudi drugi natis sloveče knjige „Blaže in Nežica v nedeljski šoli“. — Se vé de bojo vse te knjige v novim pravopisu na svitlo prišle.

Ljubezin do domovíne.

Št. Vidška fara nad Ipávo je undan zložila 20 dunajskih čebrov noviga vina za vojake domorodniga regimenta, ki so na Talijansko popotovaje 5. in 7. tega mesca iz Razdertiga v Ajdovšino šli in v Št. Vidu počivali; gosp. oficirji so bili pa s starim vinam postreženi.

Poslavljenje.

Presvitli Cesar so 30. kozoperska dozdanjiga kapitulara benediktinarskiga samostana in vodja zvezdogledíša v Kremsmünstru, gospoda Marjana Kollerja, izvolili vodja in predstojnika modroslovskih šol na Dunaji in ga poslavili z imenam praviga poglavarskiga svetovavca. Gospod Koller, slavni zvezdogléd in matematikar, je rojen Krajnc in ud naše kmetijske družbe.

Novíce.

(Viši škof v Parizu) so ukazali, de se imajo po vsih cerkvah zahvalne molitve opravljati za létašnjo posebno dobro létino na Francozkim.

(Bavarski kralj) so ukazali, de se imajo po vsih soséskah Njih dežele občinske sušivnice ali paštve napraviti, kjer se bo obilno pridelano sadje sušilo.

Prislovice Štajarskih Slovencov.

Eniga hudiča vùn, devet pa noter zagnati. — Kakošin je gospodar, takošin ima hram (hišo). — Kakor stari delajo, takó se mladi učijo. — Kakoršna služba, taka je plača, (tako je delo). — On se mu toliko smili, kot mesarju telce. — On je na dva kraja nož. — Še mu je materno mléko na bradi, pa bi se že rad ženil. — Kakoršin človek, taka je réč (beséda). —

Današnjimu listu je perdjan trideseti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 13. Listopada.		V Krajnji 11. Listopada.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	44	2	54
1 » » banaške	3	—	3	5
1 » Turšice	1	50	1	50
1 » Soršice	—	—	2	20
1 » Rèži	2	—	2	10
1 » Ječmena	1	40	—	—
1 » Prosa	1	52	1	56
1 » Ajde	1	50	1	38
1 » Ovsa	1	—	—	58

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*